

τους, και για πολὺν καιρὸ, (ὁ Γρηγόρης Ξενοπούλος μιὰ φορά μοναχὰ) φύλλα και για νὰ μὴ σπείρω ζιζάνια ἀνάμεσα στοὺς φίλους δὲν ξεχωρίζω κείνους ποὺ σιπλώνανε καλύτερα καὶ γ' ἑσώτερα. Ὡστόσο τὸ ρεκόρ τὸ κράτησε γιὰ πολὺν καιρὸ ὁ Ἀντρεάδης.

Τὰ διπλωματικά Σαβατόβραδα ξετυλιχτήκανε σιγὰ σιγὰ στὰ φιλικὰ Σαβατόβραδα και μείνανε φιλικὰ, χωρὶς νὰ πάρουν ποτὲ σοβαρὸ φιλολογικὸ χαρακτήρα, ἴσαμε τὸ τέλος τοῦ «Νουμᾶ». Φυσικά, σὲ μιὰ συντροφιά ἀπὸ δημοτικιστὲς και φιλολόγους, ἡ φιλολογικὴ κουβέντα δὲν ἔμενε καθολοκληρία ἐξόριστη. Μὰ δὲ γινόντανε συστηματικὴ. Μ' ἄλλα λόγια, δὲ μαζευόμαστε γιὰ νὰ φιλολογήσουμε, μὰ γιὰ νὰ περάσουμε δυὸ τρεῖς ὥρες εὐχάριστες μαζί, οἱ συναγωνιστὲς και ὁμοϊδεάτες. Ἄν εἶχε κανεὶς νὰ μᾶς διαβάσει τίποτα, μᾶς τὸ διάβαζε. Ὅρος ὅμως ἀπαραίτητος, ἐκεῖνο ποὺ θὰ μᾶς διάβαζε νᾶναι σύντομο καὶ ν' ἀξίζει κάπως τὸν κόπο. Ἀλλωτίκι, τίς πρώτες γραμμὲς του τίς ἀκομπανιάρανε χαμόγελα, ποὺ δὲν ἀργούσανε νὰ ξεσπάσουνε σὲ γέλια τρανταχτὰ, και τὰ πολυσέλιδα και φλύαρα ἀντὶ χαμόγελο τὰ κομπιανιάρειε χασμουρητό.

Θυμάμαι, και θὰ θυμῶνται ἴσως και μερικοὶ ἀπὸ αὐτῶν ἐδῶ, τὸ γελοκόπι ποὺ γινε ὅταν ἕνα Σαβατόβραδο ὁ Κορτζᾶς, ὁ συγγραφέας ἐνὸς παράξενου διηγήματος ποὺ τὸ τιτλοφοροῦσε «Βάσω ἡ Βαλαντωμένη», μᾶς κράτησε δυὸ ὀλόκληρες ὥρες νὰ μᾶς διαβάσει ἕνα μάτσο ἀποτυχημένα διηγήματά του. Στὴν ἀρχὴ γελοῦσαμε πνιχτὰ και μαζεμένα, μὰ ὅσο προχωροῦσε ὁ Κορτζᾶς στὸ διάβασμα, τόσο τὰ γέλια γινόντουσαν τρανταχτὰ και ἀδιάντροπα, ὅσο ποὺ στὸ τέλος ἀπειλήσανε και τοὺς τοίχους ἀκόμα τοῦ γραφείου. Κι αὐτὸς θεομπαίχτης ὁ Κορτζᾶς, λεπτὸ τσακιστὸ δὲν ἔδινε γιὰ ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ, μὰ ξεκολοιθοῦσε ἀπαθέστατα τὸ διάβασμα και μόνο ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ μᾶς πετοῦσε σὰ φοβέρα και σὰν ἐκδίκηση γιὰ τὴν ἀδιάντροπιά μας τὰ στερεότυπα λόγια:

—Κι ὅμως ὅλα θὰν τ' ἀκούσετε...

Ὁ Κορτζᾶς εἶχε τὴν ἀδυναμία ὄχι μόνο νὰ γράφει διηγήματα, μὰ νὰ συζητεῖ και γλωσσολογικά. Κι ὅταν πετύχαινε μάλιστα κανένα Σαβατόβραδο τὸ Μανὼλ Τριανταφυλλίδη, ἐννοοῦσε νὰ τὸν ξεθεώση μὲ τὰ ξαφνιαστικά καὶ ἐξωφρενικά ρωτήματά του και μὲ τίς ἀνεπιστημονικὲς του ἀντιρροήσεις. Ὁ Τριανταφυλλίδης, ἀπὸ φύση συζητητικὸς, δὲ βαριότανε νὰ συζητεῖ μαζί του, μὰ ἔχοντας τὸ συνήθειο νὰ συζητᾶει νευρικὰ και σὰ θυμωμένα, ἀκούγε συχνὰ τὴν παρατήρηση:

—Μὴ θυμόνετε, κύριε Τριανταφυλλίδη!...

—Δὲ θυμόνω! Εἶνε συνήθειο μου νευρικό!

—Νά, κι αὐτὸ θυμωμένα τὸ λέτε! Ἐπέμενε ὁ Κορτζᾶς και μεις λιγονόμαστε στὰ γέλια.

III

Στὰ πρώτα Σαβατόβραδα τοῦ «Νουμᾶ», πρωτοφάνηκε και ὁ Σπύρος Ἀλμπέρτης. Μᾶς τὸν ἔφερε μαζί του ὁ Σταματιάδης, ὁ κατόπιν Ἑλισαῖος Γιαννίδης τοῦ «Γλώσσα και Ζωή». Εἶτανε ἕνα παιδί ἀμούστακο, ἴσαμε δεκαοχτὼ χρονῶν, φοιτητὴς στὰ Μαθηματικά. Καθότανε σὲ μιὰ γωνιά τοῦ γραφείου, τὴν ἴδια πάντα, μαζεμένο, ντροπαλὸ, ἀμίλητο. Οὔτε τὸ προσέχαμε καν.

Ἦ τὸ προσέχαμε μόνο γιὰ νὰ ποῦμε:

—Τί μᾶς τὸν κουβαλάει κι αὐτὸ τὸ μουγκοδόωρο ἐδῶ ὁ Σταματιάδης!

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη δημοσιεύτανε στὸ «Νουμᾶ» μιὰ

κριτικὴ ἐπιφυλλίδα «Οἱ ρητορικοὶ λόγοι τοῦ Μιστριώτη» μετὰ τὴν ὑπογραφὴ Σπύρος Ἀναστασιάδης. Τὴ βρῆκα ἔκτα πρωτὶ στὸ γραμματοκώβιο τοῦ γραφείου, ἔτσι, ἔρημη, δίχως γράμμα και δίχως τόνους, σ' ἕνα φάκελλο κλειμένη, τὴ διάβασα, μὲ ξάφνησε ἡ βαθεῖα κριτικὴ παρατήρηση ποὺ τὴ χαρακτήριζε, και τὴ δημοσίεψα. Ἡ ἐπιφυλλίδα ἐκεῖνη κράτησε τρία ἢ τέσσερα φύλλα και φισε ἀληθινὰ ἐποχὴ. Ποῖος εἶν' ὁ Σπύρος Ἀναστασιάδης; Εἶνε ὄνομα ἀληθινὸ ἢ εἶνε ψευδὸν καὶ κρύβεται κάτω ἀπ' αὐτὸ κανένας γνωστὸς φιλόλογος ἢ καθηγητὴς ἀκόμα τῆς φιλολογίας; Ὁλοῦν τοὺς ρωτοῦσαμε και ὅλοι ρωτοῦσανε και κανεὶς δὲ ἤξερε νὰ μᾶς πεῖ. Ἐνα Σαβατόβραδο μοῦ λέει ὁ Σταματιάδης.

—Ἀῦριο τὸ πρωτὶ, στίς ἐνιά, θάρδεῖ ὁ Σπύρος Ἀναστασιάδης νὰ σὲ δεῖ!... Μὴν πεῖς σὲ κανένα τίποτα περὶ τὸν!

—Ὀν περὶμένα. Στίς ἐνιά ἀκριβῶς χτυπάει ἡ πόρτα. Γρέχω μὲ λαχτάρια, ἀνοίγω και βόισκομαι μπροστὰ στὸ Σπύρο Ἀλμπέρτη.

—Και γὼ περὶμένα κάποιον ἄλλον, τοῦ λέω ἀπογεμμένος.

—Τὸ Σπύρο Ἀναστασιάδην! μοῦ λέει χαμογελώντα. Τὸ ξέρω. Μ' ἔστειλε νὰ σοῦ πῶ χαιρετίσματα! Κι μοῦ σιγίσσε τὸ χέρι.

—Τὸ τί παιδί λοιπὸν εἶταν' ὁ Σπύρος Ἀναστασιάδης ποὺ ἐπικρίνοντας ὕστερ' ἀπὸ δυὸ χρόνια στὴν ἐπιφυλλίδα τοῦ «Περὶ γλώσσης Σκιαῶ» μιὰ ἐπιστημονικὴ ἐλέτη τοῦ ὑποψήφιου τότε καθηγητῆ τῆς Φιλολογίας Ἀντρέα Σκιαῶ, τὸν ἀνάγκασε νὰ γράφει δεῦτερο γιὰ ν' ἀπαντήσῃ αὐτὸς, ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλολογίας, σ' ἕνα μειράκιο!

(τ' ἄλλο φύλλο τελιώνει)

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΕΙΑ

4

Εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τῆς Ἀκαδημίας

Μάταια τὴ θεῖα λύρα σου
μᾶς δείχνεις, ὦ Ἀπόλλων!
Ἄλλοῦ τό βλέμμα στρέφεται
τῶν γυναικῶν μας ὄλων.

5

Εἰς κωφὸν βουλευτὴν

Εἶσαι κωφὸς εἰς τὴν Βουλὴν,
γιὰ σὲ τί εὐτυχία!
Ἄλλ' ὄχι και κωφάλαος!
Γι' αὐτὴ τί δυστυχία!

6

Εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πατριάρχου

Ἀντὶ τὴν εὐλογία σου
νὰ δίνης εἰς Γραικύλους,
κάλλιον, Γέρων, νᾶνοιγες
τοὺς... πέντε σου δακτύλους!

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ